

ในช่วงสองสัปดาห์ที่ผ่านมา ข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่ร้อนแรงมากข่าวหนึ่งบนเวทีเศรษฐกิจโลก คงหนีไม่พ้นเรื่องที่สหราชอาณาจักรประกาศว่าจะเริ่มจัดเก็บภาษีบริการดิจิทัล (Digital Services Tax) ในเดือนเมษายน ปี 2020 ซึ่งความจริงแล้วนั้น แนวคิดในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวไม่ใช่เรื่องใหม่ที่เพิ่งจะถูกพูดถึงเป็นครั้งแรก แต่มีการพูดถึงมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว โดยในช่วงต้นปี 2018 คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ก็ได้มีการกล่าวถึงเรื่องของการออกกฎระเบียบในการจัดเก็บ Digital Services Tax เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ หนึ่งในสาเหตุที่ทำให้หลายประเทศหันมาให้ความสนใจกับ Digital Services Tax เนื่องจากในปัจจุบัน ธุรกิจที่มีการให้บริการไปทั่วโลกผ่านระบบดิจิทัล ที่อยู่ในรูปของ Social media platform, Search engine หรือ Online marketplace เช่น Facebook, Google หรือ Amazon นั้น มีการสร้างมูลค่าทางธุรกิจรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน คือการนำข้อมูลของผู้ใช้บริการของตนมาประมวลผลโดยใช้ระบบเทคโนโลยีขั้นสูง และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพื่อสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ ตัวอย่างเช่น นาย A ใช้บริการ Social media ของบริษัทแห่งหนึ่ง เวลาที่นาย A เข้าไปใช้บริการ Social media นั้น ระบบของบริษัทก็จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่นาย A ค้นหา กดดูใจ กดแชร์ หรือกดติดตาม และนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลผลเพื่อหาความชื่นชอบหรือความสนใจเฉพาะตัวของนาย A โดยข้อมูลเหล่านี้ ต่อมาจะถูกบริษัทนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดโฆษณาให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายของลูกค้า

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การขายโฆษณาของบริษัทส่วนหนึ่งเกิดจากข้อมูลที่บริษัทเก็บรวบรวมได้จากผู้ใช้บริการ หรืออีกนัยหนึ่งคือ มูลค่าของกิจการเกิดขึ้น ณ ประเทศที่นาย A อาศัยอยู่ และการโฆษณาดังกล่าวก็เป็นการโฆษณาไปยังนาย A โดยตรง แต่เมื่อวิเคราะห์ตามกฎระเบียบทางภาษีระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน รายได้จากการขายโฆษณาทั้งหมดจะถูกเก็บภาษี ณ ประเทศที่มีการขายโฆษณา ซึ่งมักจะเป็นประเทศที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทนั้นตั้งอยู่ ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมโยงกันระหว่างประเทศที่มีการสร้างมูลค่ากับประเทศที่ภาษีถูกเรียกเก็บ

ด้วยเหตุนี้เอง ทางสหราชอาณาจักรจึงมีแนวคิดที่จะออกกฎระเบียบเกี่ยวกับ Digital Services Tax เพื่อแก้ไขปัญหาข้างต้น ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญของแนวคิดได้ดังนี้

- 1) Digital Services Tax ไม่ใช่ภาษีที่เรียกเก็บจากธุรกิจขายสินค้าออนไลน์ และไม่ใช่ภาษีทั่วไปสำหรับธุรกิจที่ให้บริการทางดิจิทัล แต่เป็นภาษีอย่างแคบที่เรียกเก็บจากธุรกิจที่สร้างรายได้จากการใช้ข้อมูลของผู้ใช้บริการตามที่ได้อธิบายไปในตอนต้น

- 2) Digital Services Tax มีขอบเขตบังคับใช้สำหรับกิจกรรมทางธุรกิจบางประเภท อันได้แก่ Social media platform, Search engine และ Online marketplace โดยจะมีการเรียกเก็บภาษีเฉพาะรายได้ที่เชื่อมโยงกับผู้ใช้บริการในสหราชอาณาจักรเท่านั้น
- 3) Digital Services Tax ในเบื้องต้นจะเรียกเก็บ 2 เปอร์เซ็นต์จากรายได้ในข้อ 2 เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ที่สร้างรายได้ดังกล่าวทั่วโลกมากกว่า 500 ล้านดอลลาร์ และสร้างรายได้จากผู้ใช้บริการในสหราชอาณาจักรมากกว่า 25 ล้านดอลลาร์ (โดย 25 ล้านดอลลาร์แรกจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี)

อย่างไรก็ตาม แนวคิด Digital Services Tax ของสหราชอาณาจักรในปัจจุบัน ยังอยู่ในขั้นตอนของการปรึกษาหารือ ซึ่งหลังจากที่สหราชอาณาจักรได้ประกาศว่าตนจะทำการเก็บ Digital Services Tax ในเดือนเมษายน ปี 2020 ทางด้านอเมริกาก็ได้ออกมาโต้ตอบทันที เนื่องจากบริษัทที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่ เช่น Facebook Google Apple หรือ Amazon ล้วนมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่อยู่ที่อเมริกาทั้งสิ้น โดยกล่าวว่าการดำเนินการเก็บภาษีดังกล่าว เป็นการละเมิดข้อตกลงทางด้านภาษี และได้เตือนว่าหากสหราชอาณาจักรดำเนินการต่อไป ทางอเมริกาก็จะออกมาตอบโต้บ้าง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างทั้งสองประเทศได้ จึงต้องติดตามกันต่อไปว่า ทางสหราชอาณาจักรจะยังคงดำเนินการตามแนวคิดเดิมต่อไปหรือไม่ อย่างไร